

TEDENSKESLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto VIII.

V Ljubljani, dne 8. septembra 1932.

36. šteč.

Prizori slavnostne nedelje v Ljubljani

Iz vseh delov naše države, pa tudi preko mej, je prihitelo v nedeljo v Ljubljano mnogo gostov. Prišli so zaradi jesenske prireditve našega velesejma, ki nudi toliko dokazov našega veselja do dela, prav umestno in značilno pa sta bila združena s to prireditvijo tudi kongres slovanskih narodnih noš ter proslava zgledega društva »Soče«, okrog katerega se zbirajo naši primorski rojaki. Prvič pa so se zbrali v Ljubljani člani vseh strelskih družin Jugoslavije. Samo iz Sumadije je že v soboto prispelo okrog 500 strelcev, lepo število pa se jih je zbralo tudi iz drugih pokrajin in domačih krajev.

Slika levo:

Svečana otvoritev jesenskega velesejma

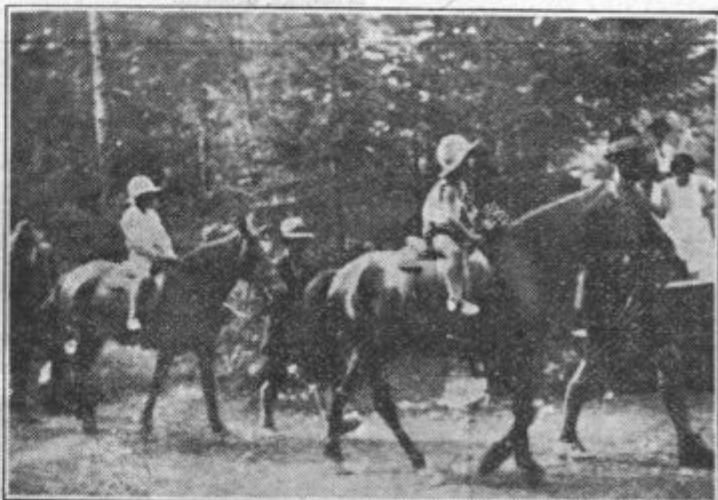
Minister za trgovino in industrijo Ivan Mohorič je v soboto otvoril devetnajsto velesejmsko prireditev. Od leve proti desni: divizionar Bogoljub Ilić, ban dr. Drago Marušić, podban dr. Otmar Pirkmajer, apelacijski sodnik Vrančič, minister Ivan Mohorič, Avgust Praprotnik, Fran Bonač, soproga francoskega konzula gospa Neuville, soproga ministra Mohoriča, soproga župana dr. Puca in soproga generala Popovića.

Jubilej društva »Soče«

K sliki levo: Eno razdelavnejših ljubljanskih društev, »Soča«, organizacija naših primorskih rojakov, je razvilo v nedeljo svoj prapor in proslavilo obenem jubilej svojega predsednika, ljubljanskega župana g. dr. Dinka Puca, ki stoji postrtvalno na čelu društva 12 let, to je od ustanovitve društva. Levo: proslava društva »Soče« z razvitjem novega društvenega prapora pred Sokolskim domom na Taboru. Videti je naličje prapora z umetniško izdelano alegorijo »Naš čolniš otmimo!«. To pesem je silno učinkovito deklamirala gđc. Klavora (na levi). Dalje stoje: župan in predsednik društva dr. Puc, blagajnik Sfiligoj in desno zastavonoša Bavdaž.

Naši kraljeviči v Kamniški Bistrici

Kakor smo že poročali, so se mudili v Kamniški Bistrici, kjer sta bila na lovu Nj. Vel. kralj in kraljica, tudi vsi trije naši kraljeviči. Na povratku iz kraljeve lovske kočice so mladi princji zajahali konje in na njih veselo pojezdili v dolino do ceste, kjer jih je čakal avtomobil. Drugi je Nj. Vis. prestolonaslednik Peter, ki je v torek 6. t. m. praznoval svoj 10. rojstni dan.

Prireditveni odsek društva »Soče«, ki je z mravičično pridnostjo pridobil društvu že lepe denarje za pomoč bednim emigrantom.

Svečanosti strelskih družin

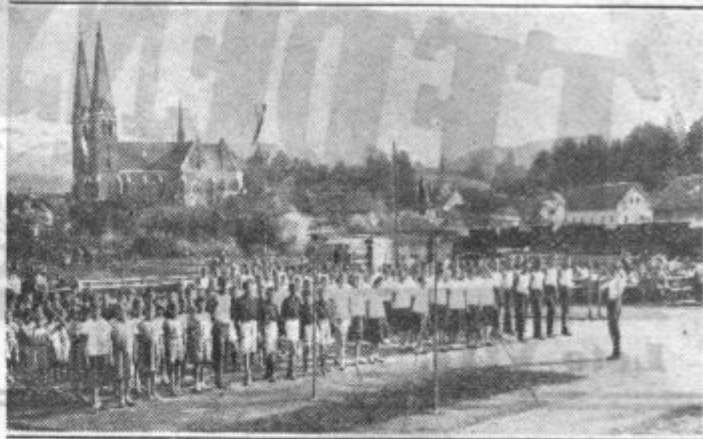
Zgoraj: Sprejem šumadinskih strelcev na peronu glavnega kolodvora. Spodaj: Vodja šumadinskih strelcev polkovnik Petrović (v sredi z belo čepico) med odborniki ljubljanske strelske družine.

Prizor pri blagoslovitvi prapora Strelske zveze ob priliki otvoritve strelskih tekem na vojaškem strelišču v nedeljo dopoldne. Sokolski in gasilski prapori se bratijo z najmlajšim tovarišem. Prapor je dar Nj. Vel. kralja in krasno delo Beograjskega ženskega društva.

Sokoli v Šmartnem pri Litiji

Pogled na novo sokolsko telovadišče v Šmartnem pri Litiji, ki je bilo otvorjeno nedavno nedeljo. V ozadju mogočna farna cerkev, kras idilične šmarske vasi.

Smrt zglednega narodnjaka in gospodarja

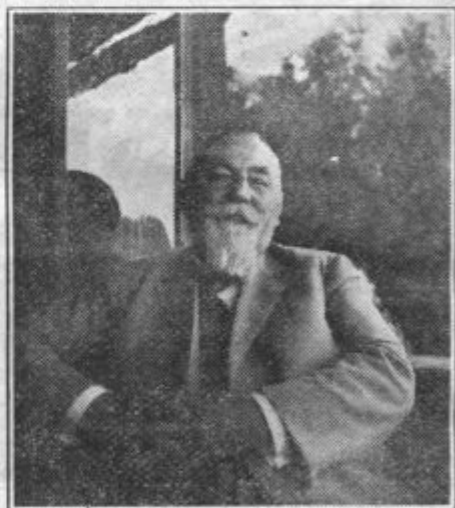
Dne 2. t. m. je umrl gosp. Franc Birtič, posestnik in najstar. gostilničar v Hrastniku. G. Birtič, ki je pred 5 meseci še zdrav obhajal svojo 75-letnico, je bil v vsakem oziru zaslužen in zgleden mož. S svojim odkritim značajem in velikim rodoljubjem je mnogo storil za okraj, ko je deloval v občinskem odboru in krajevnem šolskem svetu ter je kot zgleden gospodar zavzemal važno mesto med rojaki. Nesebičen in požrtvovalen je mnogo koristil narodni stvari, gospodarskim tovarišem je bil po svojih izkušnjah najboljši svetovalec, revežem pa velik dobrotnik.

Za blagim pokojnikom žalujejo hči, soproga rudniškega ravnatelja inž. Kolka v Rajhenburgu, sinovi: France, premožen trgovec v Ameriki, Ernest, ugleden gostilničar v Mariboru in Slavko, ki vodi doma mesarsko in gostilničarsko obrt ter mnogoštevilni prijatelji in znanci. Ugledni rodbniki iskreno sožalje, pokojniku pa blag in časten spomin!

Odličen gost na Bledu

Poleg drugih odličnih oseb, ki vsako leto posejajo ali so letos posetili naš Bled, je bil pretekle tedne tudi g. Dragoljub Radošević, predsednik našega najvišjega uprav. sodišča, Državnega sveta. Počutil se je na Bledu izredno dobro in obljubil, ko se je te dni vračal v Beograd, da bo še čim večkrat prišel. Naša slika ga kaže na verandi vile, v kateri je bil nastanjen.

Slika levo:

Zbor slovanskih narodnih noš

se je vršil na zgodovinskem Kongresnem trgu ter zbral v najpestrejših barvah narodopisno preteklost, sedanost in bodočnost slovanskega življa. Slavnostni oder na velesejmu, ko so korakale mimo dolge vrste likovitih slovanskih narodnih noš. Od leve na desno so v srednji vrsti: predsednik velesejma industrijalec Fran Bonač, preds. kongresa narodnih noš senator dr. Valentin Rožič s soprogo, gospa Franja Tavčarjeva, gospa ministrova Anči Kramerjeva, gospa županja Olga Pucova in drugi.

Grozna nesreča v št. Vidu nad Ljubljano

Pokojni Fran Dolenc, ki je bil daleč naokrog znan in spoštovan kot dober gospodar in obrtnik, je pokopan na Igu, ker živi njegova rodovina v Pijavi gorici.

zavil z desne na levo, proti Brančevi hiši. Ali že je sledil silen karambol. V motorju Dolencevega avtomobila je počilo kakor iz topa, a tisti mah, ko je avtobusni orjak šibkejše Dolencevo vozilo zasukal, je že bušnil v zrak ognjeni steber. V Dolencevem avtomobilu se je vnel bencin, voznik France Dolenc pa je običal za zmečkanim prednjim delom svojega voza s strto nogo in menda tudi s strtim prsnim košem. Iz obeh voz se je naenkrat začulo pretresljivo vikanje in kričanje. Prizor je bil tem strašnejši, ker je bil Dolenc mahoma ves v ognju.

Na sliki je videti na levi razdejani osebni avtomobil, v katerem je našel smrt mesar Dolenc, na desni pa avtobus, ki ga je pri nesrečnem trčenju ogenj tudi precej poškodoval

V avtobusu so ljudje v vsej naglici razbili šipe in poskakali na cesto. Živa bakla — nesrečni France Dolenc — je še nekajkrat zakrili z rokami, nato pa mu je bruhnila kri iz ust, ušes in nosu in se je zgrudil nazaj za strti volan, za katerim je dobesedno zglenel. Takoj po eksploziji bencina so bili prvi na mestu nesreče stanovalci sosednjih hiš, ki so kušali pomagati, kjer se je dalo.

Reševalna avta, ki sta kmalu potem pribrzela iz Ljubljane, sta odpeljala v bolnico samo lažje ranjeno, a živčno popolnoma strto Dolencevo ženo Josipino.

V Ljubljano se je pripeljal v nedeljo s svojim avtom znamke »Fiat« posestnik in mesar v Novem mestu 38-letni France Dolenc, in to v družbi svoje žene 30-letne Josipine, 24-letnega pomočnika Ivana Dermastje, odvetniškega pripravnika Franca Vogrinca in 31-letnega trgovca Josipa Blažiča. Z drugim avtomobilom sta se peljala istočasno v Ljubljano Dolenceva brata Jože in Tone. Vsa družba si je ogledala dopoldanske svečanosti v mestu in razstavo na velesejmu, nato pa so se z obema avtomatoma odpeljali v Tacen na dom Dolencevega pomočnika Dermastje. Od Dermastjevih so se vračali proti Ljubljani okrog 21. in krenili proti Vižmarje proti glavni cesti. Voz, ki ga je šofiral Jože Dolenc sam, je krenil prvi na pot, a v ne preveliki razdalji je vozil France Dolenc svojo družbo. Prvi voz je malo pred 21.10 privozil izza znanega vogala Cirmanove hiše v št. Vidu na glavno cesto in zdirjal naprej, kmalu pa mu je sledil tudi Francetov voz. Čeprav očitno z veliko brzino, vendar je France pravilno napravil velik lok po desni strani ceste, čim pa je privozil na cesto, je bila katastrofa tu.

Baš v tistem trenutku je namreč privozil iz Ljubljane po glavni cesti Pernušev avtobus, ki vzdržuje zvezo med Ljubljano-Kranjem in Tržičem. V avtobusu, ki je enako vozil razmeroma zelo hitro, je bilo 26 oseb. Čim je Pernušev šofer Maks švajger ugledal slaboten odsev luči Dolencevega avtomobila, je

Slika desno:

Hitler zaprisege svoje poslance

Pred otvoritveno sejo novega berlinskega parlamenta je Hitler zaprisegel svoje poslance. Od leve proti desni: Frick, Hitler, Strasser.

Potujoča kovačnica

Tudi v Ameriki je sedanja gospodarska kriza prisilila ljudi, da so postali podjetnejši in iznajdljivejši. Neki podkovec ki ni več imel zasluzka v kraju, kjer je stalno živel, si je dal napraviti potujočo kovačnico, s katero se vozi po svetu.

Slika levo:

Lepo slavlje gasilcev na severni meji

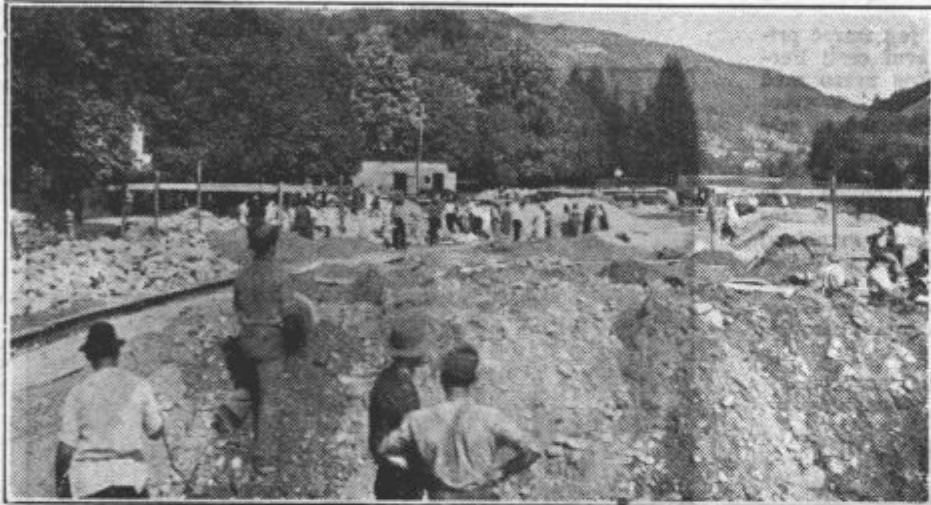
Letošnjo pomlad je veletrgovec g. Srečko Krajnc začel organizirati pesniške gasilce. V kratkem času je zbral lepo število članov. 21. avgusta pa se je že vršila ob zelo častni udeležbi blagoslovitev naše nove motorne brizgalne. Blagoslovitev je izvršil g. dekan in častni kanonik Čížek iz Jarenine. Kot kumici pa sta pristopili gospe Kranjčeva in Kerencičeva, obe iz Pesnice. Marjan pl. Heržič, predsednik Hrvatsko-slavonske vatrogasne zajednice, je v jedrnatih besedah priznal slovenskemu gasilstvu, da stoji na tako visoki stopnji, kakor pri vseh najbolj kulturnih narodih. Odlični gost je po blagoslovitvi dekoriral naslednje gasilce: Srečka Kranjca, načelnika gasilnega društva na Pesnici in župe Maribor levi breg, s kolajno češkosl. gasilske zveze; s kolajno Hrvatsko-slavonske zajednice pa: Ernesta Goloba od Sv. Trojice, Franja Vavpotiča od Zg. Sv. Kungote, Janka Kostanjška od Sv. Martina pod Vurbergom, Franja Čeha iz Desenic, Franja Breznika od Sv. Ane, Rudolfa Smoniga od Zg. Sv. Kungote, Jožefa Čeha od Sv. Lenarta, Konrada Goloba od Sv. Trojice, Jurija Toplaka iz Sv. Martina in Franja Stuhca šolskega upravitelja od Sv. Ane. Govorila sta še v zahvalo ustanovitelj društva g. Srečko Kranjc in g. Čonč, šolski upravitelj v pokoju. Po formalnostih se je pričelo živalno vrvenje in rajanje na obsežnem veseljem prostoru.

Naši rojaki v Lensu

so si ustanovili svoje Sokolsko društvo, ki je priredilo že več nastopov in drugih prireditev, ki so zelo važne v nacionalnem in kulturnem življenju naših izseljencev. Pričujoča slika je z ene od zadnjih takih dobro uspešnih prireditev, katero je posetil tudi jugoslovenski konzul iz Lille g. Spasojević. — Marijivo društvo, ki deluje že od decembra lanskega leta, se trudi, da bi spravilo pod svoje okrilje vse rojake, zlasti pa mladino, ki je tako potrebna narodne vzgoje. V Llievinu pa deluje Podporno društvo »Prostost«, ki je 15. avgusta z velikim uspehom priredilo igro »Rokovnjači«. Lepo igro so si ogledali tudi rojaki najbolj oddaljenih naselbin.

Rudarji na kuluku pri gradnji Sokolskega doma v Laškem

V Laškem so pričeli graditi Sokolski dom. Načrte za lepo zgradbo, ki bo dolga 32 m in široka 22 m je pripravil v svoji znani velikodušnosti brezplačno g. inž. Uhlir, graščak na Rudl. Članstvo se je dela lotilo z vso vnamo in požrtvovalnostjo, ki je dal impulz zadnji izredni občni zbor. Ob tej priliki se je naše vrlo državno uradništvo spontano zavezalo prispevati k zgradbi 10% enomesečnih službenih prejemkov, plačljivih v 10 enakih mesečnih obrokih. Ta plemenita gesta našega narodnega uradništva je dala pobudo tudi k nadaljnjim žrtvam. Sledili so mu v enaki meri privatni nameščenci osobito oni iz premogovnika TPD Laško-Huda jama. Priključili so se jim obrtniki, ki so se zavezali brezplačno izvršiti kleparska, vodovodna in mizarska dela in obratovodja Fale br. Cezar instalaterska električna dela.

Krono vsemu pa so postavili naši narodni rudarji. Pod vodstvom delovnega brata ravnatelja inž. Kloca je prišlo v ponedeljek 29. avgusta 108 rudarjev na brezplačno delo in na stavbišču je zavladala pozornost vzbujajoča živahnost. Ko so rudarji od kosila prikorakali v osmerostopih pojoč naše sokolske koračnice po mestnih ulicah, se je marsikateremu porosilo oko in to tembolj, ker so to reveži, ki živijo v hudih razmerah in si morajo odtrgovati od ust kosček kruha, kolikor jim ga hudi časi še dovolijo, med tem ko so se od pridobitnikov odzvali primerno le trije, štirje, ostali pa so tesno privili svoje žepe. Pa to se še da popraviti saj se bodo imena darovalcev objavila. Poleg rudarjev je prišlo na kuluk 10 kmečkih voznikov iz okolice, zlasti iz Rečice in od Sv. Jederti. Vozili so gramoz, vozili les, podarjeni od kmetov in prevažali drug material. Čast našemu delavcu, čast in slava nameščencem, čast kmetu!

Ob tej priliki je položil temeljni kamen br. starosta dr. Roš, ki se je v kratkih besedah zahvalil rudarjem, poudarjajoč, da bo to njih delo in ti njihovi žulji posvetil kot božji blagoslov narodno poslopje, ki bo služilo svojemu narodu in njegovi prostosti. Vrvenje na stavbišču si je ogledal tudi podban g. dr. Pirkmajer s soprogo.

Slika desno:

Uničeno mlado življenje

21. avgusta se je podala žena mizarskega mojstra Petelinška iz Celja k sorodnikom v št. Pavel. S seboj je vzela oba otroka. Dva dni nato je Cukalov avto iz št. Jurja ob Taboru podrl Petelinškovega Ivančka, ko je ta ravno stopil blizu uradniških hiš prebolske tkalnice izza žive meje na prosto. Nesrečni Ivanček je bil star 7 let. Vse podrobnosti o tem žalostnem naključju bo ugotovila preiskava.

Veliki gardisti in malo Visočanstvo

Angleška princesa Mary na poti skozi londonski Hyde park k dnevnemu tenisu.

Farmarska stavka v Ameriki

V mnogih ameriških krajih so pričeli farmarji stavkati, da bi dosegli višje cene poljedelskih proizvodov. Slika prikazuje farmarske straže, ki so prisilile avtomobil z živili na povratek domov.

Slika levo:

Tu se odloča usoda srednje Evrope

Slikovita Stresa ob Lagu Maggiore, kjer se je začela konferenca za gospodarsko sanacijo donavskih držav. Spodaj v levem kotu predsednik konference Francoz Bonnet.